

ERDAL ATEŞ • Ressamın Takvimi

ERDAL ATEŞ 1971 yılında Ankara'da doğdu. Sosyoloji ve resim eğitimi aldı. Çeşitli dergilerde şiir, öykü ve sanat üzerine yazıları yayımlandı ve yayımlanmaktadır. 2004 yılında "Hayta" adlı öyküsüyle Orhon Murat Arıburnu En İyi Film Öyküsü Ödülü'nü aldı. On beş kişisel sergi açtı. Gündüzleri atölyesinde başta boya resim olmak üzere plastik sanatların farklı alanlarında çalışmalar yapmakta, geceleri yazmakta ve okumaktadır. Yayımlanmış kitapları: Şiir: *Artakalan Belki de Hiç* (Exlibris Yayınları), *Yabanıl Şehirlerde Güz Koşuları* (Exlibris Yayınları). Öykü: *Hayta* (Mevsimsiz Yayınları). Çocuk kitabı: *Mavi Kelebek* (Yurtrenkleri Yayınları, 2000), *Kırmızı Uçurtma* (Can Yayınları 2010, ODTÜ Yayıncılık, 2012), *Bilmece'ye Yolculuk* (Yurtrenkleri Yayınları, 2000), *Mırım Kırım* (ODTÜ Yayıncılık, 2011), *Sayılarla Tanışalım Oyunda Sayışalım* (ODTÜ Yayıncılık, 2011)
erdalates1@gmail.com

İletişim Yayınları 2098 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 329

ISBN-13: 978-975-05-1689-4

© 2015 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2015, İstanbul

EDITÖR Levent Cantek

KAPAK Deniz Karagül

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Ayla Karadağ

BASKI ve *CLT* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ERDAL ATEŞ

Ressamın Takvimi

1.

Türkçe öğretmeni dostum İ., bir sabah resim atölyeme üniversiteden arkadaşı R. Bey ile geldiler. Mutfakta köyden topladığım ıhlamur çiçeklerini büyük bez torbadan pembe kapaklı cam kavanozlara dolduruyordum.

“İçerisi ne güzel ıhlamur kokuyor,” dedi R. Bey, gözlerimin içine bakarak.

“Bayılır ıhlamur ağacına, çiçeğine...” dedi İ., beni göstererek.

“Biliyorum,” dedi uzun boylu, yeşil gözlü güleç R. Bey.

Şaşırmıştım.

“Biliyor musunuz?” dedim.

“Evet. Bütün kitaplarınızda ıhlamur ağacı, çiçeği geçiyor. *Yitik Kasaba* adlı öykü kitabınızdaki “İhlamur Ağacına Güzelleme” adlı öykü unutamayacağım bir öyküdür.

Bu sefer ben uzun uzun R. Bey’in o yeşil gözlerine baktım.

Mutfaktaki beyaz masanın etrafındaki plastik taburelere oturduk.

“İhlamur çayı içer misiniz?” dedim, misafirlerime.

“Tabii,” dediler gülerek.

2.

R. Bey, büyük bir ilaç fabrikasında yöneticiymiş. Geçen yaz İ. ona kitaplarımı vermiş. İ. beni, kitaplarımı övmüş bir güzel. Bunu hep yapar. Altı kitabım için de kimi yazın dergilerinde kitaplarıma dair yazılar yazmıştır. Onun dışında da hiç kimse kitaplarıma dair iki satır yazı yazmamıştır. “Tozlu raflarda unutulacak bir yazarsın,” der bana İ.

Zaman zaman takılır. Sonra ekler: “İyi yazarlar tozlu raflarda unutulur. Bir süre sonra birileri üfler rafların o tozunu...”

Evet, R. Bey kitaplarımı sevmiş. Her cumartesi sahaflarda benim kitaplarımın peşine düşermiş. Ne yapacaksa bunları. Çalıştığı Z. Fabrikası gelecek yıl ellinci yılını kutlayacakmış. Bu fabrikanın “Şifa” adında ünlü bir takvimi varmış. Yeni yıl yaklaşırken bu takvimi insanlar, eczanelerden ücretsiz edinirlermiş. Duymadım, bilmiyorum bu takvimi. Gözümde canlandırmaya çalıştım. Çocukluğumda babamın eve getirdiği takvimleri anımsadım. On iki sayfalı takvimler. Her ayın sayfasında bir manzara ya da hayvan resimleri olurdu. Bir de her gün bir sayfası koparılıp atılan –üç yüz altmış beş sarı yapraklı– takvimler vardı. Bu takvim sayfalarının ön yüzünde kısa öğüt verici sözler, arka sayfasında ise günün yemeği, tatlısı ya da ev için pratik bilgiler olurdu. Annem bu sarı yaprakların çoğunu atmaz, saklardı. İşte, Z. Fabrikası’nın ünlü takvimi de bu üç yüz altmış beş yapraklı takvimlerdenmiş.

Dün R. Bey, bu takvim için geldi atölyeme. Önümüzdeki yılın takvim sayfalarını benim yazmamı istiyor R. Bey.

“Takvim sayfaları mı?” dedim.

“Evet, takvim sayfaları...” dedi, R. Bey gülümseyerek.

“Ne yazabilirim ki bir takvimin sayfaları için?”

“Her şey.”

“Her şey mi?”

“S. Bey’in Gizli Yolculuğu’ adlı anlatınızdaki gibi.”

“Ama o kitabımdaki gibi küçük anlatıları...”

“İnsanlar okumak ister mi?”

“Evet. Takvim sayfalarında insanları mutlu eden, güldüren ya da bilgilendiren küçük metinler olur. Benim anlatılarım, öykücüklerim bunların tam tersi.”

“Neden böyle bir şey olmasın?”

“Neden böyle bir şey olsun? Hem ben tanınmayan bir sanatçıyım. Ünlü birine böyle bir şeyi teklif ederseniz sanırım takviminiz daha etkili olur. Ses getirir.”

Yüzünü buruşturdu R. Bey. “Kitaplarınızın hepsini okudum. Hem de iki kere. İnsanların ünlü olmayan bir sanatçının bir günü nasıl yaşadığını, nasıl hissettiğini, nasıl geçirdiğini okuması...”

“Çok mu ilginç?”

“İlginç... Evet, ilginç... Ama daha da farklı bir şey...”

“Kitaplarımı artık hiçbir yayınevi basmıyor. Basılanların ise kimse yüzüne bakmadı. Bu takvim sayfaları için –ki üç yüz altmış beş gün– bir yıl bir şeyler yazsam ne olacak ki... En iyisi siz bir reklam yazarıyla bu işi çözün, derim.”

“Düşünsenize, ‘S. Bey’in Gizli Yolculuğu’ kitabınızın her küçük öykücüğü bir takvimin sayfalarında olduğunu. Her gün bir sayfa koparılıp okunacak. Tam bir yıl boyunca. Adım adım. Herkes her şeyi bir an önce tüketmek istiyor. Oysa bence bazı şeyler –bazı kitaplar– öyle birkaç saatte ya da birkaç günde bitirilecek şeyler değildir. Sizin kitaplarınız

gibi. Her gün azar azar okunmalı. Okunanlar hazmedilmeli. Hissedilmeli.”

R. Bey’in söyledikleri hoşuma gitmeye başlamıştı. Ben de öyle düşünüyordum aslında. “Haklısınız,” diyebildim. “Bazı kitaplar hazmedilmeli. Hissedilmelidir.”

3.

R. Bey, daha sonra atölyeme iki kere geldi. Birinci gelişinde ıhlamur çiçeği reçeli ikinci gelişinde ıhlamur çiçeği kolonyası hediye etti bana. İkisiyle de ilk kez tanıştım. Kahvaltıda azar azar yiyorum reçelden. Bitmesini istemiyorum. Kıyamıyorum yemeye. İçimi büyük bir erinç kaplıyor reçeli yedikten sonra. Tıraş olduktan sonra da –haftada bir kez– ıhlamur kolonyasını sürüyorum yüzüme, boynuma. Ne mutluluk.

R. Bey’i düşünüyorum artık. Son iki gelişinde yazından değil resimden konuştuk. Uzun uzun resimlerime baktı, dokundu serin atölyemde. Sorular sordu. Nedense resimlerim onu çok hüzünlendirdi. Şaşırttı. Benden resim satın almak istediğini söyledi.

Eskiden olsa ters cevap verirdim. “Olmaz! Atölyemde resim satmam. Çok istiyorsanız sergi açtığımda gelip galeriden satın alırsınız.” Yok. Böyle diyemedim. Tıpkı kitap dosyalarımı basmayan yayınevleri gibi sanat galerileri de sergi başvurularına olumsuz yanıt veriyordu. Hatta çoğu yanıt bile vermiyordu. Dört yıl önce açmıştım Galerî Z.L.’de son sergimi. Galerî sahibesi L. Hanım, resimlerimi çok sevmişti. Benimle her yıl sergi yapmak istediğini söylemişti. Altı küçük resmim de satılmıştı galerisinde. Ama olmadı. L. Hanım,

sergimden birkaç ay sonra Bolu'da bir trafik kazasında öldü. Galerisi de kapandı.

R. Bey, neden yazdıklarımla, resimlerimle bu kadar ilgileniyor?

Belki de bana yardım etmek istiyor.

Yardım mı?

İhtiyacım var mı yardıma?

Belki de acıyor bana R. Bey.

Yok. Acısa neden kitaplarımın hepsini iki kere okusun? Saflardan onları toplasın? Hem resimlerime gerçekten de çok içten bakıyordu. Etkilenmişti. Haksızlık etmemeliyim adama.

Hem öyle çok paraya ihtiyacım var ki... Kafamda birçok sanat projesi var. Farklı denemelere girişmek istiyorum. Fakat kullanacağım malzemeler öyle pahalı ki. Gururu bir tarafa bırakmalıyım. Ben bir yaratıcıyım. Gündüzleri resim yapmalıyım atölyemde. Geceleri de evimde, çalışma odamda şiirler, anlatılar yazmalıyım. Ama çok uzun süredir bu böyle değil. Gündüzleri sağda solda aptal duvar resimleri için koşturuyorum. Kreş, otel, bar, kulüplerin duvarlarına sıkıcı resimler yapıyorum.

Ne istenirse onun resimlerini yapıyorum. Geceleri yorgun argın eve dönüyorum. Değil yazmak, birkaç sayfacık kitap, dergi okumaya mecalim kalmıyor.

4.

Karım A.'ya her şeyi anlattım. Takvim işini, R. Bey'in benden resim satın almak istemesini. A., sevindi. O, sevinince ben mutlu oluyorum. Evet, takvim işine sıcak bakıyorum artık. Bana çok uygun. Eskiden her gün düzenli olarak yazardım. Günlük tutardım. Yaşadığım günlere dair ne çok öykü-

ler yazmıştım. Yine yapabiliirdim bunu. Yazdıklarımı insanlar kitap sayfalarında değil takvim yapraklarında okuyacaklar. Olsun. Ha öyle ha böyle. Hem İ., bir ara bana, “Bu takvim için sana iyi para da verecekler mi?” demişti.

Burnumu boynumun sol tarafına götürdüm. Gözlerimi kapadım. Derin bir nefes aldım. Tuttum. Sanki yeni çiçek açmış bir ıhlamur ormanının ortasındaydım.

5.

12 Aralık 2011

Sabah İ., telefon etti. Heyecanlıydı. R. Bey, kitaplarımdan sonra resimlerimi de çok sevmiş. Şöyle demiş İ.’ye: “Takvim sayfalarına V. Bey’in desen ve resimlerinden de konulabilir. Sonraki yıl içinde her takvim sayfası için bir desen ya da resim projesi yapabiliriz.”

“Tamam,” dedim İ.’ye “Takvim için yazacağım.”

Şaşırdı İ.

“Kabul ediyorsun demek?”

“Evet.”

“Çok iyi,” dedi, İ. “R.’ye söylemeliyim bunu.”

Kapattı telefonu hemencecik.

Evet, böyle başladım takvim işine. Bu iş için bana tam altmış beş bin lira ödenecekmiş. Şaka değil. Kitaplarımdan aldığım üç kuruş telif ücretlerini düşündüğümde bu verilen paraya inanamıyorum.

İ., “Az bile bu para,” diyor. “Türkiye’nin en büyük ilaç fabrikası. Onlar için ne ki bu para.”

Onlar için bilemem ama benim için bir servet.

Ocak ayının birinde takvim için yazmaya başlayacağım. 31 Aralık 2012'de takvim bitecek. Birkaç gün içinde takvim hazırlanacak ve basılacakmış. Şifa takvimi ilk kez yeni yıldan sonra dağıtılacakmış bu yüzden. Takvimin yapraklarını taşıyan kalın kartonunda bir resim çalışmama yer vermek isteniyormuş.

6.

21 Aralık

R. Bey dün atölyeme geldi. Dört büyük resmimi satın aldı. "Siz para işlerinden pek hoşlanmıyorsunuz. İ. anlatmıştı," dedi. "Resimlerin fiyatlarını İ.'den öğrenip tutarını hesabınıza yarın yatıracağım." "Peki," dedim, mahcup mahcup.

Ertesi gün resimler için hesabıma yirmi sekiz bin lira yatırmış R. Bey.

Artık sağdan soldan gelen duvar resmi işlerini almıyorum. Gündüzleri atölyemde resim yapıyorum. Dünya kadar resim malzemesi yığdım boş raflarıma.

Karıma V. Mağazası'ndan çok güzel kışlık bir gömlek ve açık kahverengi bir bot satın aldım.

Nasıl da sevindi. Boynuma sarıldı sevinçle.

R. Bey, yoksulluğumuzu sonlandırmıştı sanki. A., yarım gün çalıştığı U. Kırtasiyesi'nden ayrıldı. Zaten aylardır maşını alamıyordu. Şimdi evde kızımız N.'ye bakıyor yalnızca. Nasıl da mutlu kızımız. Ah, yavrucuğum. Kınalı kuzum.

Unutuyordum söylemeyi, şu takvim için bana ödenecek paranın on beş bin lirasını önden verdiler. Geri kalan elli bin lira ise takvim bittiği gün ödenecekmiş.

Gündüzleri bir ressam gibi geceleri de bir edebiyatçı gibi hissediyorum kendimi.